

УДК 332.146

Чинники інвестиційної привабливості підприємств кондитерської галузі

Зянько В.В.

доктор економічних наук, професор,
Вінницький національний технічний університет

Слободянюк О.Е.

студент факультету менеджменту та інформаційної безпеки
Вінницького національного технічного університету

Стаття присвячена актуальним питанням визначення чинників інвестиційної привабливості підприємств кондитерської галузі. Досліджено сучасні методики оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємств кондитерської галузі. Визначено основні чинники впливу на інвестиційну привабливість підприємств кондитерської галузі.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційна привабливість, інвестиційний потенціал, оцінка рівня інвестиційної привабливості підприємства.

Зянько В.В., Слободянюк О.Е. ФАКТОРЫ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ КОНДИТЕРСКОЙ ОТРАСЛИ

Статья посвящена актуальным вопросам определения факторов инвестиционной привлекательности предприятий кондитерской отрасли. Исследованы современные методики оценки уровня инвестиционной привлекательности предприятий кондитерской отрасли. Определены основные факторы влияния на инвестиционную привлекательность предприятий кондитерской отрасли.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная деятельность, инвестиционная привлекательность, инвестиционный потенциал, оценка уровня инвестиционной привлекательности предприятия.

Zianko V.V., Slobodianiuk O.E. BUSINESS CONFECTIONERY INDUSTRY INVESTMENT HIGHLIGHTS

This article is devoted to topical questions which determined to factors of investment attractiveness in the confectionery industry. Modern methods of assessing the level of investment attractiveness of enterprises of the confectionery industry were analyzed. Main factors influence on the investment attractiveness of confectionery industry enterprises were defined.

Keywords: investments, investment activities, investment attractiveness, investment potential, assessment of the level of investment attractiveness of the enterprise.

Постановка проблеми. В умовах ринкової економіки будь-яке комерційне підприємство зацікавлене в підвищенні рівня інвестиційної привабливості, адже кожен суб'єкт господарювання прагне розвивати виробництво, підвищувати конкурентоспроможність і залучати ресурси на інвестиційному ринку на кращих умовах. На сучасному етапі розвитку економіки України залучення достатніх інвестицій є однією з ключових умов соціально-економічного зростання вітчизняної кондитерської галузі. Ринкові умови господарювання актуалізують проблему інвестування, оскільки підприємство, яке використовує залучені інвестиційні ресурси, має порівняно вищий фінансовий потенціал свого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням інвестиційної привабливості підприємств займається широке коло науковців, серед яких слід виділити таких: Л. Алексеєнка

[1], Д. Аранчія, С. Гончаренка [2], М. Басова [3], А. Гончарука [4], А. Яцика, О. Короткова [5], Н. Кушніра, Ю. Мужука [6] та інших. У їх наукових працях досліджено сутність інвестиційної привабливості підприємства, виявлено основні чинники, що впливають на неї, розглянуто сучасні методики оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, проаналізовано проблеми управління інвестиційною діяльністю підприємств. Однак, незважаючи на численні наукові публікації щодо дослідження інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств, нинішній процес реформування національної економіки супроводжується появою нових чинників, які все ще залишаються недостатньо вивченими, а тому потребують подальших досліджень із тим, щоб знайти ефективні шляхи залучення інвестиційних ресурсів у провідні галузі економіки України, однією з яких є кондитерська, що сприятиме

підвищенню її інвестиційної привабливості, а значить і ефективності розвитку загалом.

Метою статті є дослідження основних чинників, що впливають на інвестиційну привабливість підприємств кондитерської галузі, що дозволить ефективно управляти рівнем їх інвестиційної привабливості.

Виклад основного матеріалу дослідження. Успішний розвиток підприємства, вдосконалення виробництва та підвищення показників його діяльності безпосередньо пов'язані з інвестиційною діяльністю. Залучення ж інвестицій залежить від інвестиційної привабливості об'єкта інвестування.

Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, як потенційного об'єкта інвестування, здійснюється інвестором у процесі визначення доцільності капітальних вкладень, вибору в придбанні альтернативних об'єктів чи купівлі акцій окремих підприємств.

Більшість дослідників визначають інвестиційну привабливість підприємства як сукупність характеристик його фінансово-господарської та управлінської діяльності, перспектив розвитку та можливості залучення інвестиційних ресурсів [9].

Оцінка рівня інвестиційної привабливості підприємства є інтегральною характеристикою його внутрішнього середовища і її можна визначити як процес, під час якого потенційний інвестор може прийняти остаточне рішення про доцільність укладання коштів у підприємство, враховуючи надійність цього об'єкта інвестування та можливість отримання максимального прибутку.

Варто відзначити, що на сьогодні існує велике різноманіття методик визначення інвестиційної привабливості підприємства. Всі розроблені у вітчизняній та світовій практиці методики оцінки інвестиційної привабливості щодо джерела вихідної інформації можна умовно поділити на три великі групи:

- методики, що ґрунтуються на різноманітних оцінках експертів;
- методики, що ґрунтуються на статистичній інформації;
- комбіновані методики, що ґрунтуються на експертно-статистичних розрахунках [8, с. 325].

Під час вибору об'єкта інвестування інвестори найбільш значущими вважають показники рентабельності, динаміки прибутку до сплати відсотків і податків, показники платоспроможності, коефіцієнт фінансової незалежності, показник покриття прибутком суми сплачуваних відсотків, коефіцієнт відношення чистого грошового потоку до довгострокових зобов'язань, перспективи ринкових позицій підприємства, інформаційну прозорість, інвестиційну вартість підприємства [7]. Окремим аспектом можна виділити рівень фінансового стану підприємства.

Замовником проведення оцінки інвестиційної привабливості може бути як безпосередньо саме підприємство, так і потенційний інвестор. Мета кожного з них, як видно з рис. 1.1, різна. При цьому ефективним є інвестування, при якому наявний подвійний ефект: позитивні результати як для інвестора, так і для підприємства.

Рис. 1.1. Цілі оцінки інвестиційної привабливості залежно від замовника її дослідження [2]

Від того наскільки підприємство цікаве потенційним інвесторам залежить стабільність його функціонування, можливості розширення господарської діяльності, зміцнення наявних ринкових позицій чи завоювання нових ринків збуту продукції.

Інвестиційна привабливість будь-якого підприємства з погляду інвестора визначається насамперед сукупністю таких економічних чинників, як обсяг коштів, що вкладаються в підприємство, ставки відсотка освоєння інвестицій та ймовірності отримання інвестором прибутку. З позиції ж підприємства, ефективність як залучених ним інвестицій, так і ефективність використання власних фінансових ресурсів, оцінюється часткою прибутку, одержаного в результаті здійснення інвестиційної діяльності. Також інвестиційна привабливість підприємства залежить від ефективності його виробничої діяльності, яка визначається нормою рентабельності. Підвищення рентабельності основної діяльності підприємства позитивно впливає на темпи зростання капітальних вкладень та свідчить про можливість розширення господарської діяльності підприємства, а значить і його інвестиційної привабливості. Звичайно, важливим чинником інвестиційної привабливості підприємства є інноваційний, який визначається використанням досягнень науково-технічного прогресу у виробничому процесі та характеризує тривалість терміну з часу розробки до впровадження у виробництво науково-технічних розробок [4].

Інвесторів також завжди цікавить ефективність використання інвестиційних ресурсів підприємством за минулі періоди його діяльності. Її визначають шляхом розрахунку індексів, співвідношень та коефіцієнтів, зокрема таких, як коефіцієнт самозабезпеченості інвестиційними ресурсами, який характеризує можливість підвищити конкурентоспроможність і ділову активність підприємства за рахунок власних коштів, та коефіцієнт прибутковості (рентабельності) залучених коштів. Прибутковість залучених (особливо позикових) коштів повинна значно перевищувати прибутковість власних інвестиційних ресурсів. Вивчення та аналіз звітності суб'єктів господарювання та досвіду фахівців дає змогу стверджувати, що це досить важлива умова інвестиційної привабливості підприємства.

Перспективи діяльності підприємств та їх виробнича стратегія обмежені як внутрішнім, так і зовнішнім середовищем, законодавчим простором, станом розвитку ринкової інф-

раструктури тощо. Тому власне оточення підприємства, яке визначається його розташуванням у тому чи іншому адміністративно-територіальному регіоні країни, є ще одним важливим чинником, що впливає на його інвестиційну привабливість.

Досвід роботи з вітчизняними та іноземними інвесторами свідчить, що стратегічного інвестора завжди буде цікавити привабливе підприємство в інвестиційно-привабливій галузі та привабливому регіоні. За інших рівних умов інвестор не буде вкладати кошти в підприємство, яке належить до галузі кризового стану, або розташоване в непривабливому регіоні [4].

Щоб оцінити рівень інвестиційної привабливості підприємства кондитерської галузі необхідно проаналізувати особливості галузі, умов його функціонування та здійснення виробничої діяльності, що містить у собі:

- загальну характеристику підприємства (характер технології, наявність сучасного обладнання, складського господарства, власного транспорту, географічне розміщення, наближеність до транспортних комунікацій);
- характеристику технічної бази підприємства – стан технології, вартість основних засобів, коефіцієнт морального та фізичного зношення основних засобів;
- номенклатуру продукції, що випускається;
- виробничу потужність;
- місце підприємства в галузі, на ринку, рівень його монопольності;
- характер системи управління;
- статутний фонд, власників підприємства, ціну акцій;
- структуру витрат на виробництво;
- обсяг прибутку за напрямками його використання;
- оцінку фінансового стану підприємства [5].

На інвестиційну привабливість підприємств кондитерської галузі, окрім загально-економічних чинників, вагомий вплив чинять чинники, які зумовлені специфікою господарської діяльності кондитерських підприємств.

Схематично вплив економічних чинників на інвестиційну привабливість підприємств кондитерської галузі наведено на рис. 1.2.

З рис. 1.2 видно, що інвестиційна привабливість підприємства кондитерської галузі залежить насамперед від таких чинників:

- наявності в підприємства перспектив подальшого розвитку;
- ефективності здійснюваної підприємством маркетингової діяльності;

- ефективності використання підприємством власних та залучених інвестиційних ресурсів;
- результативності здійснюваної підприємством фінансово-господарської діяльності.

Рис. 1.2. Схема впливу умов на привабливість підприємства

Загалом масив показників за допомогою яких визначають ефективність використання інвестиційних ресурсів є досить репрезентативним і суттєво впливає на інвестиційну привабливість підприємств кондитерської галузі [1].

Інвестори завжди прагнуть отримати інформацію не лише про ті чинники, які покращують інвестиційну привабливість об'єкта інвестування, але й про ті, які негативно впливають на інвестиційну привабливість підприємства.

Кожне підприємство може потерпати від низки негативних чинників, що призводять до втрати прибутку інвестором. До таких чинників належать:

- некваліфікований менеджмент підприємства;
- неефективна структура активів;
- неправильна оцінка фінансово-економічного стану партнерів;
- нестабільне фінансове становище підприємства;
- низька кваліфікація керівництва підприємства тощо.

Прийняття інвестиційних рішень завжди пов'язане з ризиком, який переслідує інвес-

тора та підприємця на кожному кроці. Зрозуміло, що чим меншим буде ризик, тим сприятливішим буде інвестиційна привабливість підприємства, і навпаки. Щоб зменшити рівень економічного ризику, інвестор прагне отримати якомога повнішу інформацію про об'єкт інвестування, галузь, регіон а також умови господарювання, які суттєво впливають на показник привабливості підприємства.

Крім ризиків, які виникають під час інвестування, велике значення відіграють ризики, які притаманні окремому виду діяльності та кожній галузі. Нинішній стан справ у кондитерській галузі України свідчить про високий рівень впливу на її інвестиційну привабливість та розвиток ризиків внутрішнього та зовнішнього характеру відносно всіх потенційних об'єктів інвестування.

Висновки. Отже, інвестиційну привабливість можна розглядати на різних рівнях: країни, галузі, регіону, підприємства. Виходячи з цього, підприємство – це об'єкт, у який вкладаються кошти інвестором і чия привабливість повинна визначатися обов'язково і на всіх рівнях.

Залучення інвестицій є необхідним процесом для відродження та досягнення підприємством вищого рівня конкурентоспроможності. Інвестиційно привабливе підприємство спонукає інвесторів приймати рішення щодо довгострокових вкладень у капітал для подальшого розвитку підприємства та отримання відповідного очікуваного прибутку. Інвестори, які вкладають свої гроші та інше майно в українські підприємства, повинні бути впевнені у правильному виборі ділового партнера та збереженні й ефективному використанні вкладених інвестиційних ресурсів.

Підвищення інвестиційної привабливості підприємств кондитерської галузі сприятиме структурній перебудові виробництва, створенню необхідної сировинної бази для ефективного функціонування кондитерських підприємств, підвищенню конкурентоспроможності кондитерських підприємств та якості їх продукції, вирішенню соціальних проблем.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Алексєнко Л. Фінансові аспекти оцінки інвестиційної привабливості підприємства / Л. Алексєнко // Економічний форум. – 2009. – № 3. – С. 94–102.
2. Аранчій Д. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу та оцінка існуючих методик аналізу / Д. Аранчій, С. Гончаренко // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – 2011. – Вип. 3. – Т. 2. – С. 59–64.
3. Басов М. Стратегічне фінансове управління реальними інвестиціями підприємств / М. Басов // Часопис економічних реформ. – 2013. – № 4 (12). – С. 80–85.

4. Гончарук А. Інвестиційна привабливість промислового підприємства як об'єкт управління / А. Гончарук, А. Яцик // Економіка харчової промисловості. – 2011. – № 4. – С. 29–33.
5. Короткова О. Інвестиційна привабливість підприємства та методика її оцінювання / О. Короткова // Ефективна економіка. – 2013. – № 6. – С. 32–36.
6. Кушнір Н. Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства та недоліки деяких існуючих методик / Н. Кушнір, Ю. Мужук // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія «Економіка». – 2010. – Вип. 2 (50). – С. 110–118.
7. Коюда О. Інвестиційна привабливість підприємства в умовах трансформації економіки: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.01 / О. Коюда; Харк. держ. екон. ун-т. – Х., 2003. – 16 с.
8. Антипенко Є. Методика аналізу та оцінки інвестиційної привабливості підприємств / Є. Антипенко, С. Шумікін, А. Стойчева // Економічний аналіз. – 2011. – Вип. 9, Ч. 3. – С. 27–30.
9. Зятковський І. Фінанси підприємств: [посібник] / І. Зятковський; 2-ге вид. – К.: Кондор, 2003. – 358 с.